

JAMHURI YA
MUUNGANO
WA TANZANIA

WIZARA YA
KATIBA NA
SHERIA

SHERIA BULLETIN

Toleo la Tisa

YALIYOMO

01 | Balozi Chana atoa Wizara ya Katiba na Sheria

04 | MoCLA yaombwa kuongeza ushirikiano na Wazee wa Kimila na Yiongozi wa Dini.

05 | Dkt. Chana Aitaka Tume Kuwa na Mkakati wa Kuzola Uvunjifu wa Haki za Binadamu

BODI YA UHARIRI

MARY MAKONDO
Katibu Mkuu

LUSAJO MWAKABUKU
Kaimu Mkuu wa Kitengo cha Mawasiliano Serikalini

WAJUMBE
George Mwakyembe | William Mabusi | Emmanuel Msengi |
Faraja Mhise | Candid Nasuwa
Wasanifu wa Kurasa: Waziri Bosco | Richard Mwamakafu

BALOZI DKT. PINDI CHANA ATUA WIZARA YA KATIBA NA SHERIA:

Wafanya makabidhiano ya ofisi na Dkt. Ndumbaro siku moja

Mhe. Dkt. Damas Ndumbaro akiibadhi' alii Mhe. Baloz Dkt. Pindi Chana Chana katika ofisi ya Waziri wa Katiba na Sheria - Dodoma

Na, Lusajo Mwakabuku - WKS Dodoma.

Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Baloz Dkt. Pindi Chana amewasili rasmi na kupokelewa na uongozi, menejimenti pamoja na watumishi wa Wizara ya Katiba na Sheria kufuatia uteuzi na hatimaye uapisho uliofanyika katika Ikulu ndogo Zanzibar uliomuhimisha Waziri Pindi Chana kutoka Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo kuja Wizara ya Katiba na Sheria.

Hafu ya mapokezi ya Mhe. Waziri iliambatana na makabidhiano ya Ofisi kutoka kwa aliyekuwa Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Dkt. Damas Ndumbaro ambapo Waziri Ndumbaro akiambatana na Katibu Mkuu wa Wizara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo alimkabidhi ofisi rasmi Baloz Pindi Chana tukio ambalo likafanyika tena katika Ofisi za Wazara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo ambapo Baloz Pindi Chana akiambatana na baadhi ya wajumbe wa menejimenti alikabidhi rasmi Ofisi kwa Dkt. Ndumbaro.

Akizungumza katika hafla ya makabidhiano ya ofisi hiyo Septemba 04, 2023 iliyofanyika katika Ofisi za Wazara ya Katiba na Sheria zilizopo Mji wa Serikali Mtumba, Jijini Dodoma Mhe. Baloz Chana alimshukuru Mhe. Rais Samia Suluhu Hassan kwa kumuamini na kumhamishia katika Wizara ya Katiba na Sheria huku akiahidi kutoa ushirikiano wa kutosha kwa watendaji na watumishi wote wa hii.

Naye Dkt. Damas Ndumbaro alitumia fursa hiyo kuwashukuru watumishi na menejimenti ya Wizara ya Katiba na Sheria kwa ushirikiano alicupata kwa kipindi chote alichokuwa Waziri hapa Katiba na

Sheria na kuwakumbusha watendaji kutekeleza majukumu yao kwa weledi na ufanisi katika kuratibu shughuli za serikali na kumpatia ushirikiano Waziri mpya aliyepewa kuhudumu katika nafasi hiyo ili kuendelea kuiletea nchi maendeleo.

"Niwashukuru sana kwa ushirikiano ambao mmenipa, na mapokezi tangu nimefika tumekuwa tukishirikiano katika mambo mengi sana mnanishauri, mnanielekeza, mnaniongoza na tuendeleo na moyo wa kuchapa kazi ili tuweze kulipeleka gurdumu la maendeleo mbele" Alishukuru Dkt. Ndumbaro

Baada ya hafla hiyo kukamilika katika Ofisi za Wazara ya Katiba na Sheria, Waziri wa Katiba na Sheria akiambatana na baadhi ya wajumbe wa menejimenti na Waziri Ndumbaro waliielekea Ofisi za Wazara ya Utamaduni, Sanaa na Michezo ambapo Waziri Pindi Chana alikabidhi rasmi Ofisi kwa Dkt. Ndumbaro.

"Mzee wetu Rais Mstaafu Ali Hassan Mwinyi alipenda kutumia msemu pori ni hili hili akimaanisha kuwa katika kuwahudumia watanania wote tumo katika serikali hii moja kwa hiyo popote utakapokuwa au utapopeleleka, bado tutabaki kuwatumikia watanania" Alisema Waziri Pindi Chana.

Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Baloz Dkt. Pindi Chana Chana akiambatana na baadhi ya wajumbe wa menejimenti alicupata kwa kipindi chote alichokuwa Waziri hapa Katiba na Sheria

Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Baloz Dkt. Pindi Chana Chana akiambatana na baadhi ya wajumbe wa menejimenti alicupata kwa kipindi chote alichokuwa Waziri hapa Katiba na Sheria

Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Baloz Dkt. Pindi Chana Chana akiambatana na baadhi ya wajumbe wa menejimenti alicupata kwa kipindi chote alichokuwa Waziri hapa Katiba na Sheria

Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Baloz Dkt. Pindi Chana Chana akiambatana na baadhi ya wajumbe wa menejimenti alicupata kwa kipindi chote alichokuwa Waziri hapa Katiba na Sheria

Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Baloz Dkt. Pindi Chana Chana akiambatana na baadhi ya wajumbe wa menejimenti alicupata kwa kipindi chote alichokuwa Waziri hapa Katiba na Sheria

WAZIRI PINDI CHANA AANZA KAZI RASMI:

SHERIA ZINAZOTUNGWA NA BUNGE KUPITIA MCHAKATO WA TUME YA KUREKEBISHA SHERIA

Na, Lusajo Mwakabuku & George Mwakyembe

Waziri wa katiba na sheria Mhe. Balozi Dkt Pindi Chana (MB) amesema wizara inafanya marekebisha ya sheria ya Tume ya kurekebisha Sheria ili sheria yoyote itakayo tungwa na Bunge itatakiwa ipitilwe na Tume ya Kurekebisha Sheria kabla ya kupitishwa rasmi na Bunge.

Waziri Chana amesema hayo alipokuwa akichangia hoja kuhusu masuala ya sheria bungeni akibainisha kuwa zimekuwa zikitungwa sheria mbalimbali ambazo zimeonekana haziendari na hali halisi au kukidhi maslahi ya maeneo husika ikiwemo katiba ya Tanzania hivyo ni muhimu sheria hizi kufanywa utafiti na

chombo kilichothibitishwa ambacho ni Tume ya Kurekebisha Sheria kabla ya kuanza kutumika.

Akielezea sehemu ya kazi za bunge, Mhe. Balozi Chana alisema majukumu ya bunge kutokana na katiba yetu ya Tanzania ibara ya 62,63 na 64 ni pamoja na kuisimamia serikali, kupitisha bajeti na kutunga sheria. Kutokana na mabadiliko mbalimbali yanayoweza kujitokeza katika sheria zilizo ndipo wizara lkaanzisha tume hii ikiwa na kazi ya kurekebisha sheria, kufuta sheria, kuongeza na kuboresha sheria.

Waziri Chana aliongeza kuwa umuhimu wa kurekebisha sheria ya Tume ya Kurekebisha Sheria unatokana na makosa madogo madogo yanayojitokeza katika sheria zetu zikiwemo zile zinazotungwa na bunge ambazo zinakuwa

hazijanyiwa tafi utafiti wa kutasha kuona kama sheria hiyo inafaa, ipo kwa muda muafaka na inaendana na katiba.

"Sheria hizo lazima zinatakiwa kufanywa chambuzi na Tume ya Kurekebisha Sheria hivi sasa zipo halmashauri ambazo wana jukumu la kutunga sheria ndogo kutokana na maeneo yao kwa mfano maeneo yenye changamoto ya magonjwa mbalimbali ya mlipuko kama kipindupindu, sheria hizo zitasidia kudhibiti changamoto husika" Aliongeza Waziri Chana.

Aidha, Mheshimiwa Chana amesema kuwa anaunga mkono na kuipongeza kamati ya sheria ndogo kwa ufanyaji kazi mzuri huku akiahidi kuwa maoni yaliyotolewa na kamati hiyo yatafanywa kazi na wizara yake. Samizi

Naibu Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Pauline Gekul alikuwa akiwa katika bungeni tarehe 30 Agosti 2023.

“

MAHAKAMA KUENDELEA NA UTEKELEZAJI WA MPANGO WA UJENZI WA MAHAKAMA NCHINI – MHE. GEKUL

Na, George Mwakyembe - WKS DODOMA.

Naibu Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Pauline Gekul ameeleza kuwa Mahakama inaendelea na mpango wa kujenga ofisi za Mahakama nchini kote na kwamba hadi sasa ofisi 18 za Mahakama za Wilaya zimeshajengwa na Mahakama za Mwanzo ni 71. Mahakama hizi zinajengwa kwa utekelezaji wa bajeti ya mwaka wa fedha 2023/2024.

Mhe. Gekul ameyasema hayo leo tarehe 30 Agosti 2023 bungeni alipokuwa akijibu swali la Mbunge wa Tunduru Kusini Mhe. Daimu Idd Mpakate ambaye aliuliza lini

Mahakama itajenga Mahakama za mwanzo katika Tarafa ya Nalasi, Lukumbule, pamoja na Tarafa ya Namasakata.

Pia, Mhe. Gekul amefafanua kuwa tayari Mahakama ya mwanzo ya Nalasi inajengwa katika mwaka wa fedha 2023/2024 ikiwa ni sehemu ya ujenzi wa mahakama 71 za mwanzo ambazo zitajengwa nchi nzima na tayari mshauri elekezi ameanza kazi na ujenzi utaanza Oktoba 2023. Vilevile, Mhe. Gekul ameleza kuwa katika mwaka wa fedha 2023/2024 moja ya Mahakama za Wilaya zitakazojengwa ni Mahakama ya Wilaya ya Tunduru.

Aidha, Mhe. Gekul ameleza kuwa Mahakama nchini ina magari mawili ya (Mobile Court) ambayo yamekuwa

yakihudumia Mikoa yenye watu wengi ambayo ni Kagera, Tanga, Arusha, Morogoro, Dar es Salaam. Mbali ya hizo Mobile Courts kuwa msaada mkubwa katika kupunguza malimbikizo ya kesi, gharama za kuziendesha ni kubwa hivyo mpango wa Serikali ni kujenga Mahakama ili kupunguza gharama za uendeshaji.

Pia Mhe. Gekul alifafanua zaidi namna jinsi Serikali ilivyojipanga kujenga Mahakama za Wilaya 18 na ambazo zitajengwa kwa mwaka wa fedha 2023/2024 na miongozi mwa Mahakama hizo ni Mahakama ya Wilaya ya Mbulu ambayo miundombinu yake imechakaa pamoja na Mahakama za Wilaya zingine. Mahakama hizi zinajengwa ikiwa ni utekelezaji wa bajeti ya mwaka wa fedha 2023/2024.

MOCLA YAOMBWA KUONGEZA USHIRIKIANO NA WAZEE WA KIMILA NA VIONGOZI WA DINI

© 2007 Blackwell Publishing Ltd *Journal of Internal Medicine* 262: 103–110

Na, Lusajo Mwakabuku –
WKS Babati

Wazee wa Kimila wa viongozi wa dini wametoa wito kwa uongozi wa Wizarati ya Katiba na Sheria kuingeza ukaribu na viongozi hao kwani wao ndio wapo karibu na jamii katika masuala la malezi kwa watoto na vijana kimaadili ili kuweka mustakabali wa Taifa na watu wake kwenye mikono salama.

Wazee na viongozi hao wameyasema hayo leo 07/08/2023 katika warsha ya siku mbili iliyoandaliwa na Wizara ya Katiba na Sheria kwa lengo la kuwaliongea uwezo viongozi hao kwenye

masuala ya kisheria katika majukumu yao ya kila siku hususan kwenye kufanya usuluhishi wa migogoro mbalimbali na kudhibiti vitendo vya unyenyesaji wa kiinsia.

Wakiongea wakati wa majadiliano baada ya kutolewa mada mbalimbali kutoka kwa wataalam wa sheria kutoka wizarani na taasisi binafsi, wazee hao walibalinisha kuwa wao wapo karibu na wananchi na kila siku wanakutana na mambo mengi ambayo mengine yanapaswa kupatiwa ufumbuzi karika ngazi ya wizara na hivyo kukiwa na ushirikiano wa karibu kutarhisisha utatuzi wa migogoro na kuipunguzia mahakama mizio wa kesi.

⁴Sisi tunakutana na wananchi wetu katika

maeneo yetu angalau kila wiki hasa viongozi wetu wa dini ambao kila Jumapili kwa wakristu na Ijumaa tunapata nafasi ya kusikiliza na kututua kero nyingi na sisi tunakuwa na taarifa nyingi ambazo wizara ikizipata inaweza kuwa katika sehemu nzuri zaidi ya kuboresha usimamizi wa haki" Alisema Chifu Mkuu wa Wamasai Tanzania Isack Olekisono Mejo.

Aidha Chief Mjijo aliongeza kuwa vijana wakifundishwa vizuri mila, desturi na maelezo ya kitaalam kutoka kwa wataalam huku wakikukubushwa kushika mafundisho ya dini na wakawa na hofu ya Mwenyezi Mungu maovu mengi ikiwemo ndoa za jinsia moja, ulawiti na unyanysaji wa kijinsia vitapungua kwa kwango kikubwa hapa nchini.

Akiongelea madhumini ya kuitisha warsha hii, Wakili wa serikali kutoka Wizara ya Katiba na Sheria George Mollet alisema serikali inatambua umuhimu wamadhehebu ya Dini na viongozi wa dini kuwa ni sehemu muhimu katika kuimarisha amani katika jamii na ndio maana serikali inaendelea kushirikiana nao katika kujenga maadili mema kuanzia ngazi ya familia na jamii kwa ujumla.

Mwanasheria kutoka shirika la watoto msaada wa kisheria linalojulikana kwa jina la CSB bwana Eliakim Paulo akitoa elimu ya jinsi sheria za nchi zinavyotekelezwa kwa viongozi hao alisema elimu inayotolewa kwa wazee hao itatumika kuwasaidia katika kuleta mabadiliko kwenye jamii zao ikiwezo kupambana na ukatili wa kijinsia, kuchochea usawa wa kijinsia, kusomesha watoto wa kike na wanawake kushiriki kwenye shughuli za kimaandeleo.

Meconobacillus autotrophicus motile, anaerobic, acid-tolerant, and capable of CSP biosynthesis. Strains P-1 and P-2 were isolated from the same source and were found to be identical by DNA fingerprinting.

© 2004 by Blackwell Publishing Ltd, *Journal of Internal Medicine* 255: 103–110

[illegible]

DKT. CHANA AITAKA TUME KUWA NA MKAKATI WA KUZUIA UVUNJIFU WA HAKI ZA BINADAMU

Mwenyekiti wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora Mhe. Andrew Mwahelezi (jaji Mstaafu) akisikilisha taarifa ya Tume kwenye kikao ambalo Mhe. Balizi Dkt. Pindi Chana wa Kitiibo na Sheria alikuwa kushirikiwa kwenye Tume tarehe 07/09/2023. Jiji Dodoma.

Na, William Mabus, Emmanuel Msengi na Faraja Mhise – WKS Dodoma

Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Balizi Dkt. Pindi Chana ametoa wito kwa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora nchini kuwa na mkakati wa kuzuia mambo yanayosababisha uvunjifu wa haki za binadamu ili hali ya amani iendelee kutawala nchini.

Mhe. Balizi Dkt. Pindi Chana ameyasema hayo alipotembelea ofisi za Tume hiyo maeneo ya Kilimani na kuhutubia wafanyakazi wa ofisi hiyo tarehe 07 Septemba, 2023. Jijini Dodoma.

"Pamoja na kuandika na kutoa taarifa za uvunjifu wa haki za binadamu nchini lakini pia tuwe na mkakati wa kuzuia mambo hayo yasitokee na eneo sahihi la kutekeleza hili ni Tume yetu inayoshughulikia masuala ya haki za binadamu na utawala bora." Alisema Dkt. Chana.

Balizi Dkt. Chana amepongeza Tume kwa kuendelea kufanya tafiti za uvunjifu wa haki za binadamu nchini na kuandaa taarifa ambazo huwasilishwa kwa Waziri mwenye dhamana ili azilwasilishwe Bungeni zisomwe. Waziri Chana akatumia fursa hiyo kulipongeza Bunge kwa kukubali taarifa za Tume hiyo kusomwa Bungeni, "hiyo ni hatua kubwa na nzuri kwa Bunge kukubali kupokea taarifa za Tume ambazo zimeanza tena kusomwa Bungeni mwezi Machi mwaka huu."

Aidha, Mhesimiwa Waziri ameahidi kuhakikisha Tume inakuwa na ofisi za uhakika kwani Tume ni chombo cha Kikatiba, "Lazima tuwe na Ofisi za uhakika maana hii ni tume ya kikatiba iko ndani ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Tuwe na ofisi za Uhakika Dodoma na kwenye mikoa mingine ambako tayari Tume ina ofisi na ofisi za Kanda zinazotarajiwa kujengwa."

Mhe. Chana amezungumzia ustawi wa watumishi na kutoa ahadi ya kuborisha masahi yao "akitaka kupata maziwa mengi kwenye ng'ombe lazima umlishe vizuri, viwyo hivyo

tutatoa kipaumbele kwenye maslahi na haki ya watumishi ili waweze kufanya kazi vizuri zaidi," alisema Mhe. Chana.

Awali akitoa taarifa ya Tume, Mwenyekiti wa Tume Mhe. Methew Mwalimu (Jaji Mstaafu) amesema Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora ni idara ya Serikali inayojitegemea na imeundwa kwa mujibu wa ibara namba 129 ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na sheria ya Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora sura 391 ambayo imeweka utaratibu jinsi Tume inavyotekeleza majukumu yake ya msingi kuwa ni kuhamasisha kwa kutoa elimu kwa umma kuhusu haki za binadamu na misingi ya utawala bora nchini.

Majukumu mengine ya Tume ni pamoja na kulinda haki za binadamu, hupokea na kufanya uchunguzi wa malalamiko yanayohusu uvunjaji wa haki za binadamu na ukukwaji wa misingi ya utawala bora kwa mtu mmoja mmoja au taasisi, Tume hufanya utafiti kuhusu masuala mbalimbali ambayo ni changamoto katika utoaji haki na kutoa elimu kwa umma kuhusu haki za binadamu na misingi ya utawala bora, kutembelea Magereza na sehemu zingine za vuzizi kwa lengo la kutathmini na kutoa mapendekezo yatakayosaidia kuborisha hali ya uzingatiwaji wa haki za binadamu na misingi ya utawala bora kwa wafungwa na waliozuiliwa katika sehemu hizo.

Mwili wa Kitiibo na Sheria Mhe. Balizi Dkt. Pindi Chana kwenye jirani ya pamoja na Mwanajumbe wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, tarehe 07/09/2023. Jiji Dodoma.

Mhe. Balizi wa Katiba na Sheria Mhe. Pindi Dkt. Pindi Chana akisikilisha taarifa ya Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, tarehe 07/09/2023. Jiji Dodoma.

Mwili wa Kitiibo na Sheria Mhe. Balizi Dkt. Pindi Chana akisikilisha taarifa ya Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, tarehe 07/09/2023. Jiji Dodoma.

Mwili wa Kitiibo na Sheria Mhe. Balizi Dkt. Pindi Chana akisikilisha taarifa ya Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, tarehe 07/09/2023. Jiji Dodoma.

MHE GEKUL AONGOZA KIKAO CHA KUJADILI MPANGO KAZI WA TAIFA WA HAKI ZA BINADAMU NA BIASHARA

Na, George Mwakyembe, Emmanuel Msenga, Faraja Mhise - WKS

Naibu Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Pauline Gekul (MB) ameongoza kikao cha kujadili mpango kazi wa Taifa wa Haki za Binadamu na Biashara (National Action Plan on Business and Human Right in Tanzania Mainland and Zanzibar) kilicholenga kuangazia masuala ya Haki za Binadamu hasa kwenye nyanja ya biashara kama vile uwekezaji pamoja na shughuli zingine za kibiashara huku ukizingatia masuala ya haki za binadamu wakati wa utekelezaji wake.

Kikao hicho ambacho kimehusisha Wizara na Taasisi mbalimbali kimefanyika tarehe 25 Agosti 2023 katika ukumbi wa Morena Jijini Dodoma. Akizungumza katika kikao hicho, Naibu Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Pauline Gekul, ambaye alikuwa mgeni rasmi ameipongeza Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora kwa kushirikiana vyema na Wizara mbalimbali, Idara za Serikali, Taasisi za Umma, Sekta binafsi, Asasi za kiraia, pamoja na wafanyabiashara na wadau wa maendeleo ya jamii kwa ujumla.

Mhe. Gekul ameongeza kuwa malengo ya Kikao hiki ni moja kati ya hatua zinazochukuliwa na

Serikali kupitia Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora kushirikisha wadau mbalimbali katika mchakato wa kuandaa mpango wa kitaifa wa Haki za Binadamu na biashara pamoja uwekezaji.

Aidha, Mhe Gekul ameitaja Tanzania, kuwa ni moja kati ya nchi kumi zilizoanzisha mpango huu, kati ya Nchi hamsini na nne za Afrika.

Wakati huo huo Gekul ameipongeza Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora kwa kupata hadhi ya daraja 'A', ya Mtandao wa Taasisi za Kimataifa za Haki za Binadamu ulimwenguni.

Naye Makamu Mwenyekiti wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora Mohamed Khamis Hamad aligusia ukuhimi wa masuala ya haki za binadamu katika uwekezaji ili kuondoa manyanyaso na ukiukwaji haki.

"Ni vyema uwekezaji ukazingatia Haki za Binadamu na kuzilinda, tayari nchi za Kenya na Uganda walisha andaa mpango kazi huo na sasa wapo kwenye utekelezaji".

Akiongea kwenye kikao hicho, Mshauri wa masuala ya utawala bora kutoka shirika la Maendeleo la umoja wa mataifa Bw. Godfrey Mulisa amesema Haki za Binadamu na biashara ni uwanja mpana sana utakaowasaidia wafanyabiashara katika ufanyaji wa biashara

zao huku wakizingatia haki za Binadamu.

Pia ameahidi kuwa umoja wa mataifa wataendelea kushirikiana na Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora katika utakelezaji wa mpango kazi huu.

Aidha, Katibu Mteendaji wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora Bw. Patience Ntwina ameshukuru Wizara ya Katiba na Sheria pamoja na Shirika la Maendeleo la Umoja wa Mataifa kwa ushirikiano wanaowapa katika kutekeleza suala zima la Haki za Binadamu. Pia Bw. Ntwina ameongeza kuwa mchakato wa kuandaa mpango kazi wa Haki za Binadamu na biashara umetokana na andiko ambalo liliwasilihiwa katika Wizara ya Katiba na Sheria baada ya kufanyika vikao kadhaa ambapo walipendekeza kuwepo na majadiliano ambayo yatawahusisha wadau mbalimbali ili kufanikisha mpango kazi huu hivyo leo ni fursa kutoa mapendezo na maoni ili kuweza kuboresha mpango kazi huu kwa maendeleo endelevu ya Taifa.

Kikao hicho ambacho kimeandaliwa na Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora (CHRAGG) kwa kushirikiana na Shirika la Maendeleo la Umoja wa Mataifa (UNDP) kwa lengo la kuwajengea uelewa wa kuzingatia masuala ya Haki za Binadamu wakati wa utekelezaji wa biashara na uwekezaji.

Naibu Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Pauline Gekul ameitaja Tanzania, kuwa ni moja kati ya nchi kumi zilizoanzisha mpango huu, kati ya Nchi hamsini na nne za Afrika.

Katibu Mteendaji wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora Bw. Patience Ntwina, ameshukuru Wizara ya Katiba na Sheria pamoja na Shirika la Maendeleo la Umoja wa Mataifa kwa ushirikiano wanaowapa katika kutekeleza suala zima la Haki za Binadamu.

Katibu Mteendaji wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora Bw. Patience Ntwina, ameshukuru Wizara ya Katiba na Sheria pamoja na Shirika la Maendeleo la Umoja wa Mataifa kwa ushirikiano wanaowapa katika kutekeleza suala zima la Haki za Binadamu.

“TUNABORESHA MIFUMO KWA LENGU LA KUIMARISHA UTENDAJI”- GEKUL

Nalibu waizi wa Katiba na Sheria Mhe. Pauline Gekul wakati wa kufika kwenye hafla ya kutunza kumbukumbu za kesi jinali kwenye Ofisi ya Mashtaka kwanza tarehe 23 Agosti 2023. Jiji Dodoma.

Na, George Mwakyembe, Emmanuel Msenga - WKS

Nalibu Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Pauline Gekul amesema katika kuhakikisha wananchi wanapata haduma bora na kwa wakati, Serikali inaendelea kuboresha miundombinu ya vitendea kazi kwa watumishi ikiwemo mifumo mbalimbali kwa lengo la kuimarisha na kurahisisha utekelezaji wa majukumu wenyte tija kwa watazania wote kwa ujumla.

Mhe Gekul ameyasema hayo tarehe 23 Agosti 2023 wakati wa hafla ya makabidhiano ya mfumo wa kielektroniki wa kukusanya, kuchakata na kutunza kumbukumbu za kesi jinali (Case Management Information System).

Waziri wa Katiba na Sheria Mhe. Pauline Gekul wakati wa kufika kwenye hafla ya kutunza kumbukumbu za kesi jinali kwenye Ofisi ya Mashtaka kwanza tarehe 23 Agosti 2023. Jiji Dodoma.

Aidha, Gekul ameipongeza Ofisi ya Taifa ya Mashtaka kwa kuanzisha mfumo huu ambao utakua ni kiungo muhimu katika utendaji kazi pia kutoa haki kwa wakati ili kupunguza malalamiko mbalimbali kutoka kwa wananchi juu ya utendaji wa ofisi ya Taifa ya Mashtaka, na kusaidia kutoa haki kwa wakati. ‘Haki liliyo cheleweshwa ni sawa na haki iliyovunjwa’ alisema Mhe. Gekul.

Kwa upande wake Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais, Menejimenti ya Utumishi wa Umma na Utawala na Bora Mhe. George Simbachawene, ambaye alikuwa mgeni rasmi amesema ‘Tunatambua umuhimu wa mfumo huu kwani unaendana na maelekezo ya Mheshimiwa Rais wa Jamhuri wa Muungano wa Tanzania Dkt. Samia Suluhu Hassan ambaye anasitiza utekelezaji kujikita kwenye jukwa la kidijitali na kuhakikisha mifumo hiyo inasomana’.

Mhe. Simbachawene ameongeza kuwa mfumo huu utasaidia kuboresha utendaji kazi wa Ofisi ya Mashtaka katika kushughulika kesi mbalimbali, ambapo kwa ujumla utaweka wazi na kupunguza malalamiko kwa wananchi juu ya maamuzi ya mahakama yanayotolewa. ‘Ni kama tulikua gizani, kwa dunia ya leo unapokuwa hauna mifumo mizuri, dunia ya sasa kila jambo linafanyika kwa kutumia mifumo ili kusaidia kuraisisha utendaji kazi, kwa hiyo hongereni sana kwa hatua hi’.

Naye Katibu Mkuu wa Katiba na Sheria B. Marry Makondo amesema ‘Leo tunashuhudia maboresho uwekezaji wa mifumo ambayo inaleta ufanisi katika utendaji kazi na kuokoa rasilimali muda, na kuhakikisha wananchi wanapatiwa haki kwa wakati’.

Aidha, B. Makondo ameishukuru Mamlaka ya Serikali Mtandao (E-GA) pamoja na wadau wote kwa kufarikisha utengenezaji wa mfumo huo.

Mfumo huo ambao umetengenezwa na Mamlaka ya Serikali Mtandao kwa kushirikiana na Ofisi ya Taifa Mashtaka ili kuimarisha utendaji kazi pamoja na kutunza kumbukumbu za kesi jinali nchini.

Katibu Mkuu wa Katiba na Sheria B. Marry Makondo wakati wa kufika kwenye hafla ya kutunza kumbukumbu za kesi jinali kwenye Ofisi ya Mashtaka kwanza tarehe 23 Agosti 2023. Jiji Dodoma.

Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais, Menejimenti ya Utumishi wa Umma na Utawala na Bora Mhe. George Simbachawene, ambaye alikuwa mgeni rasmi amesema ‘Tunatambua umuhimu wa mfumo huu kwani unaendana na maelekezo ya Mheshimiwa Rais wa Jamhuri wa Muungano wa Tanzania Dkt. Samia Suluhu Hassan ambaye anasitiza utekelezaji kujikita kwenye jukwa la kidijitali na kuhakikisha mifumo hiyo inasomana’.

Mama Samia wa Kikao cha Sheria Mhe. Pauline Dkt. Damas Ndumbaro alisema katika mikoa minne ambayo tayari wizara ineshapita wameshuhudia mengi ambayo yameipa wizara uzoefu na mbinu mbadala katika kuhakikisha wananchi wengi zaidi wanafikiwa na huduma za kisheria na elimu inapatikana kwa urahisi.

KAMATI YAIPONGEZA WIZARA KWA UTEKELEZAJI WA MAMA SAMIA LEGAL AID CAMPAIGN

Na, George Mwakyembe, Emmanuel Msenga. Asia Mackenzie - WKS

Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Utawala, Katiba na Sheria imeipongeza Wizara ya Katiba na Sheria kwa jitihada inazofanya katika kutekeleza Kampeni ya Msaada wa Kisheria ya Mama Samia (Mama Samia Legal Aid Campaign) ambayo imeendelea kuwa msaada mkubwa kwa wananchi hasa wale wa kipato cha chini katika kutatua changamoto zao za kisheria.

Akiongea kwenye kikao cha kupokea taarifa ya miezi mitatu ya utekelezaji wa majukumu ya Wizara na Taasisi zilizo chini ya Wizara, leo tarehe 21 Agosti 2023 Jijini Dodoma. Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Utawala, Katiba na Sheria Mhe. Dkt. Joseph Mhagama (MB) amesemawamweza kuibali utekelezaji mzuri kutokana na wizara kuhakikisha inaishirikisha kamati kila mwaka ambapo kampeni inakuwa inazinduliwa.

"Sisi kama kamati tunaipongeza sana Wizara kwa Kampeni yenu hii ya Mama Samia ya Msaada wa Kisheria na tunaridhishwa na utekelezaji wake mzuri na tumekuwa tukishirikishwa kila hatua, na pia wananchi wamekuwa wakipongeza sana kwa kazi inayofanywa. Wananchi wetu wamekuwa wakitupigia simu na kushukuru kwa kuwasaidia kutatua changamoto zao. Utekelezaji huu ni mzuri na sisi tutawaunga mkono kwa asilimia zote. Muendelea kujipanga vizuri kwa mikoa mingine ili mfanye vizuri kama mlivyofanya kwenye mikoa ambayo tayari mmeisha tekeleza" Alisema Mhe. Mhagama.

Naye Naibu Waziri wa Katiba na Sheria Mhe.

Pauline Gekul akimwakilisha Waziri wa Katiba na Sheria Dkt. Damas Ndumbaro alisema katika mikoa minne ambayo tayari wizara ineshapita wameshuhudia mengi ambayo yameipa wizara uzoefu na mbinu mbadala katika kuhakikisha wananchi wengi zaidi wanafikiwa na huduma za kisheria na elimu inapatikana kwa urahisi.

"Tayari Wizara imejipanga kwa mikoa wa Tabora ili kuhakikisha tunatekeleza kampeni hii kwa ufanisi zaidi katika kutatua changamoto za kisheria zinazowakabili wananchi na watanania kwa ujumla. Lakini pia kutoa elimu ya sheria kwa wananchi ili kuwajengea uelewa mpana wa masuala ya kisheria" aliongeza Mhe. Gekul.

Aidha, mjumbe wa Kamati Mhe. Bonifacio Nyangindu Butondo ambaye ni mbunge wa Kishapu naye pia ameipongeza Wizara kwa utekelezaji mzuri wa Kampeni ya Mama Samia Msaada wa Kisheria. "Kampeni hii imekuwa muhimu sana kwa wananchi wetu, nimeona wakati wa utekelezaji wa kampeni hii katika jimbo langu la Kishapu, Kampeni hii lwe endelevu na inawasaidia sana wananchi na kamati hii yote inawaunga mkono na wanafurahia jinsi utekelezaji unavyofanywa" Alisema Mhe. Butondo.

Kamati Mhagama na Mhe. Butondo alisema katika mikoa minne ambayo tayari wizara ineshapita wameshuhudia mengi ambayo yameipa wizara uzoefu na mbinu mbadala katika kuhakikisha wananchi wengi zaidi wanafikiwa na huduma za kisheria na elimu inapatikana kwa urahisi.

Vilevile, Mhe Butondo ameishauri Wizara ya Katiba na Sheria kupitia maeneo yote ambayo tayari kampeni ya Mama Samia Msaada wa Kisheria umetekelezwa ili kupata mrejesho kama yale yote waliyoyalibua yamefanyilwa kazi na kutatuliwa kama vile utatuzi mirathi, pamoja na migororo ya ardhi.

Akichangalia kwenye taarifa ya utekelezaji wa majukumu ya Wizara na ofisi ya Mwanasheria Mkuu mbunge wa Jimbo la Mlalo ambaye pia ni mjumbe wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Utawala, Katiba na Sheria Mhe. Rashidi Shangazi ameipongeza Wizara kwa kubuni Kampeni hii ambayo imebeba jina la Rais wa Jamuhuri ya Muungano wa Tanzania pamoja na maono yake. Pia Mhe. Shangazi ameitaka Wizara kuwalia namna gani wanajipanga ili kurekebisha miundombinu ya mahakama ambayo imekuwa chakavu na kuwa siyo rafiki kwa wananchi.

Kampeni ya Msaada wa Kisheria ya Mama Samia ilizinduliwa Rasmi na Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania tarehe 27 April mwaka huu na hadi sasa imeshatekelezwa katika mikoa minne ambayo ni Dodoma, Manyara, Shinyanga na Ruvuma

Mkuu wa Wilaya ya Shinyanga Bi. Johari Samizi

SHINYANGA WAISHUKURU MAMA SAMIA LEGAL AID CAMPAIGN

Na, Faraja Mhise, Asia Mackenzie na Emmanuel Msenga - WKS Dodoma

Mkuu wa Wilaya ya Shinyanga Bi. Johari Samizi, ameishukuru Wizara ya Katiba na Sheria kupitia Kampeni ya msaada wa kisheria ya Mama Samia, ambayo imefanyika mkoani Shinyanga kuwa imeleta matunda makubwa sana katika jamii zetu.

Mkuu wa Wilaya huyo ameyasema hayo wakati wa mahojiano maalumu na mwanahabari wetu aliyemtembelea ofisini kwake kujua utekelezaji na muendelezo wa kampeni hiyo ya msaada wa kisheria hasa kwa watu wasio na uwezo wa kumudu gharama za mawakili wakiwemo wanawake na watoto iliyoizinduliwa Mkoani Shinyanga tarehe na kutekelezwa na timu ya wataalamu kwa muda wa siku 10 kabla ya kuikabidhi kampeni hiyo kwa mamlaka za Mkoa kuendelea nayo.

"Katika Wilaya ya Shinyanga, kumekuwa na matukio mengi, ambayo yanahitaji msaada wa kisheria, hivyo kampeni hii imekuwa mkombozi kwa wahanga wa matukio hayo, ikiwemo mfumo dume

ambao unapelekea matukio kama ndoa za utotoni na unyanyasaji wa kijinsia, na tayari wakina mama wamekuwa wakija hapa kuripoti masuala ya ndoa za utotoni hii na baada ya mama Samia msaada wa kisheria kuwapa elimu ya kutosha". Alisema Bi. Samizi

Akieleza katika moja ya mafanikio ya kampeni hii ni lile tukio la kuzuia ndoa za utotoni ambapo binti "Rachael" (Siyo jina lake halisi) ambaye alikuwa mhitimu wa kidato cha nne na kupata nafasi ya kujiunga na kidato cha tano lakini wazazi wake wakaamua aolewe kwa mahari ya Ng'ombe kumi nan ne.

"Hapa Shinyanga tuna shida kubwa ya mfumo dume unaowapa mamlaka na nguvu wazazi wa kiume kufanya maamuzi bila kuwashirikisha wanawake, hata haya maamuzi ya kumuoza binti huyu mama hakuwa na nafasi ya kupinga na kujikuta wazazi wanakuwa chanzo cha kuizimisha ndoto ya binti huyu ya kufikia malengo yake"
Aliongeza Bi Samizi.

Bi Samizi ameleza kuwa msaada wa kisheria wa mama samia umesaidia kwa kiasi kikubwa kwani ndoa hiyo imekuwa mfano na wakina mama wengi na wanajamii kwa ujumla wamekuwa wakijitokeza kwa wingi kutoa taarifa zinazohusiana na ndoa hizo baada ya kuona kumbe inawezekana kwa ndoa hizo kuzuliwa tofauti na mwanzo ambapo walikuwa wakilogopa kutoa taarifa hizo.

Aidha Bi. Samizi amemtaja binti "Rachel" kuwa mmoja kati ya wanufaika wa kampeni ya msaada wa kisheria wa mama Samia, na amekuwa balozi mzuri wa kuendeleza kampeni hiyo. Mkuu wa Mkoa wa Shinyanga amejitolea kuwa mlezi wa binti huyu ambaye hadi hivi sasa anaendelea na masomo ya kidato cha Tano.

Pia amesema kuwa timu ya msaada wa kisheria ya mama Samia inaendelea kufanya kazi kwa bidii na kuitaka jamii kuendelea kutoa taarifa na timu hiyo itafika na kutoa huduma kwa wakati. "timu yetu hapa shinyanga inaendelea kupokea simu kwani kampeni hii ni endelevu na inazidi kuzuia ndoa za utotoni" Alisema Bi Samizi.

MATUKIO KATIKA PICHA

HAFLA YA UAPISHO

Sehemu ya washiriki wa warsha ya siku mbili iliyoandaliwa na Wizara ya Katiba na Sheria kwa lengo la kuwajengea uwezo viongozi wa dini na wa kimila mkoani Manyara.

Katibu Mkuu wa Katiba na Sheria **Bi. Mary Makondo** akiteta jambo na Waziri Mkuu Mstaafu **Mhe. Peter Mizengo Pinda** baada ya kikao kilichowakutanisha mawaziri wastaafu wa Katiba na Sheria.

Wakili wa serikali kutoka Wizara ya Katiba na Sheria **George Mollel** akiendesha warsha iliyo andaliwa kwa wasajili wasaidizi Njombe.

Bi Jane Matinde kutoka LSF akimwakilisha Afisa Mtendaji Mkuu wa LSF Bi Lulu Ng'wanakilala katika warsha ya mtandao wa watoa huduma za msaada wa kisheria wa Afrika Mashariki Zanzibar.

Bi Ester Msambazi, Msajili wa watoa huduma za Msaada wa Kisheria akitoa salamu za utangulizi kikao chaEALAN Zanzibar.

Mkurugenzi wa Haki za Binadamu na Mkurugenzi Msaidizi wa Sera na Mipango wakibadilishana mawili matatu wakati wakisubiri kumpokea Waziri Pindi Chana.

Naiibu Waziri Pauline Geikul akiagana na aliyekuwa Waziri wa Katiba na Sheria Dkt. Damas Ndumbaro.

